

Handläggare
Venos Taki
Telefon: 0850803072

Till
Kommunstyrelsen

Kontorsyttrande över förslag till upphävande av föreskrifter om bedömning om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2022/1116

Sammanfattning

Socialstyrelsen föreslår att föreskriften 2009:6 hävs i syfte att skapa mer enhetlig definition och tillämpning inom området egen vård för hälso- och sjukvård samt socialtjänst. Vidare föreslår

Socialstyrelsen att i och med att ny lag träder i kraft finns stort behov av vägledning för dem som ska göra bedömning av om vård- eller behandlingsåtgärd kan utföras av patienten själv eller med hjälp av någon annan.

Förvaltningen ställer sig bakom Socialstyrelsens förslag till upphävande av föreskrifterna (SOSFS 2009:6) samt att föreskriften inte ska ersättas av ett nytt regelverk.

Bakgrund

Förslaget har remitterats till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd för yttrande senast 7 december 2022. Övriga remissinsatser är stadsledningskontoret, socialnämnden samt stadsdelsnämnderna i Skarpnäck och Södermalm i Stockholms stad.

Ärendet

Den 21 juni 2022 beslutade riksdagen att anta en proposition gällande stärkt rätt till personlig assistans vid behov av egenvård. Utifrån propositionen föreslog regeringen att det ska införas en ny lag om egenvård som ska börja gälla från den 1 januari 2023. Av lagen framgår bestämmelser som definierar egenvård och närliggande begrepp samt vilken hälso- och sjukvårdspersonal som kan göra en egenvårdsbedömning.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Äldre, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa

Elinsborgsbacken 3
Box 4066
16304 Spånga
Växel 08-50803000
Fax

spanga-tensta@stockholm.se
www.stockholm.se/spanga-tensta

Begreppet egenvård avser en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har bedömt att den enskilde/patienten själv kan utföra eller ansvara för med praktisk hjälp. Föreskriften (SOSFS 2009:6) innehåller olika bestämmelser och regleringar om hur bedömning av egen vården ska hanteras och

hur de samordnande insatserna ska genomföras. Syftet med föreskriften var att bidra till en enhetligare tillämpning av egenvård, förtydliga bedömningarna av egenvården och även förbättra rutiner och samarbetet mellan hälso-och sjukvården och socialtjänsten.

I och med den nya lagen som träder i kraft den 1 januari 2023 föreslår Socialstyrelsen att föreskriften SOSFS 2009:6 hävs och att den inte ska ersättas av en ny författning. Sedan föreskriften infördes 2009 har flera lagar och bestämmelser om patientmedverkan, patientsäkerhet, samordning och planering tillkommit i lagstiftningen. Mångfalden av omfattande och överlappande regleringar blir mer ett hinder och ett problem än ett stöd för att den praktiska tillämpningen av en samordnad och personcentrerad vård och omsorg. Vidare föreslår Socialstyrelsen att det inte behövs fler regler inom området i lagen om egenvård utan mer kunskap som är relevant för området egenvård.

Socialstyrelsen framhäver behovet av vägledning för dem ska göra bedömning av egenvård. Vidare har socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett kunskapsstöd och vägledning för hälso- och sjukvården och socialtjänsten när det gäller gränsdragningar mellan personlig assistans, egenvård och hälso-och sjukvård så att god patientsäkerhet uppnås.

Socialstyrelsens avsikt är att föreskrifterna ska upphöra att gälla vid utgången av februari 2023. De gör bedömningen att det inte behövs några övergångsbestämmelser.

Berörda av regleringen

Upphävandet av SOSFS 2009:6 berör samtliga verksamheter som omfattas av hälso- och sjukvårdslagen. Berörda är också Försäkringskassan och verksamheter som omfattas av SoL och LSS. Den ändrade regleringen berör också patienter, närstående och personal i verksamheter som hjälper individer med egenvård.

Konsekvensbeskrivning

Socialstyrelsens bedömning är att ett upphävande av föreskriften (SOSFS 2009:6) bidrar till att tydliggöra och förenkla tillämpningen inom området egenvård. Ett upphävande av föreskriften medför inte några kostnadsmässiga konsekvenser.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg, funktionsnedsättning och psykisk ohälsa.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom Socialstyrelsens förslag till upphävande av föreskrifterna (SOSFS 2009:6) samt att föreskriften inte ska ersättas av ett nytt regelverk. Förvaltningen delar Socialstyrelsens bedömning att mångfalden av olika, delvis överlappande, författningsreglerade krav på planering och planer utgör ett problem och hinder för en samordnad och personcentrerad vård och omsorg. Det omfattande regelverket blir svåröverskådligt och försvårar därför den praktiska tillämpningen. Förvaltningen delar också Socialstyrelsens bedömning att det inte är fler regler eller författningar som behövs utan att det snarare är mer kunskap om gällande regelverk inom området egenvård som behövs. Förvaltningen anser därmed att det finns anledning att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram kunskapsstöd och vägledning för hälso- och sjukvården och socialtjänsten när det gäller gränsdragningar mellan personlig assistans, egenvård och hälso- och sjukvård så att god patientsäkerhet uppnås.

Behov av ansvarsbeskrivningar

Förvaltningen ser behov av att förtydliga ansvarsbeskrivningen av egenvård oavsett om man utför åtgärden själv eller får stöd av annan. Utifrån ett hälso- och sjukvårdsperspektiv, anser förvaltningen att definitionen av egenvård behöver innefatta begränsningar, som tydliggör att egenvård inte kan tillämpas när den enskilde inte förstår eller kan förmedla sin egenvård till den som eventuellt ska stödja den enskilde. Förvaltningen ser även ett behov av att förtydliga ansvarsbeskrivningen utifrån ett arbetsmiljöperspektiv. Personer som idag utför egen vård för den enskilde gör det utan direkt delegerad uppgift ifrån hälso- och sjukvårdspersonal. Detta kan i sin tur medföra problem för den personal som ska utföra assisterad egenvård utan tydlig instruktion i vad egenvården innefattar.

Vidare ser förvaltningen behovet av tydlig ansvarsbeskrivning när det gäller barn som är i behov av egenvård kopplat till föräldraansvar. Ett vanligt förekommande exempel på detta är föräldrar, som i hemmet, ansvarar för barnens egenvård. Tydliggörandet behöver beskrivas i när ansvaret av egenvård lämnas vidare till personal vid korttidsverksamhet, kollektivverksamhet, skola eller fritidsverksamhet.

Förvaltningen välkomnar därför ett kunskapsstöd som inkluderar ansvarsbeskrivningar vid utförandet av en hälso- och sjukvårdsåtgärd som bedömts som egenvård

Victoria Callenmark
Stadsdelsdirektör
Spånga-Tensta
stadsdelsförvaltning

Margareta Ericson
Avdelningschef
Spånga-Tensta
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Förslag till föreskrifter om upphävande av SOSFS 2009:6
2. Konsekvensutredning – förslag till upphävande av föreskrifter om bedömning om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Victoria Callenmark, Stadsdelsdirektör	2022-12-07
Margareta Ericson, Avdelningschef	2022-12-07